

Сарајево, 16.01.2023. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 09.01.2023. – 13.01.2023.**

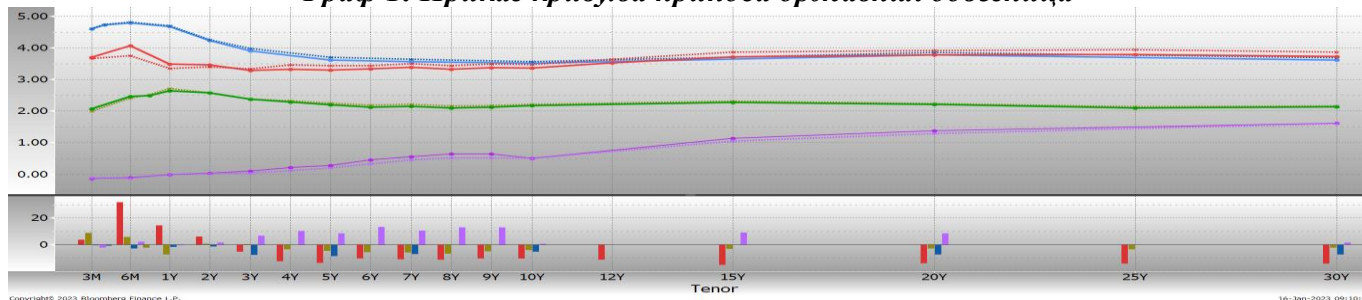
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона		САД		Велика Британија		Јапан	
	6.1.23	13.1.23	6.1.23	13.1.23	6.1.23	13.1.23	6.1.23	13.1.23
2 године	2.58	2.59	4.25	4.23	3.44	3.49	0.03	0.05
5 година	2.25	2.20	3.70	3.61	3.45	3.31	0.20	0.33
10 година	2.21	2.17	3.56	3.50	3.47	3.37	0.51	0.51

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси	
	6.1.23	13.1.23
3 мјесеца	2.022	2.121
6 мјесеци	2.409	2.465
1 година	2.739	2.663

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 13.01.2023. године (пуне линије) и 06.01.2023. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница еврозоне су забиљежили волатилна кретања прошле седмице. Почетком седмице забиљежена је одређена корекција навише, да би од половине седмице дошло до пада истих, док је на крају седмице поново дошло до благог раста приноса. У вријеме када су званичници ЕЦБ својим изјавама сигнализирани да је још увијек потребно да се настави са повећањем каматних стопа, објављивање податка о паду стопе инфлације у САД се посебно одразило на пад приноса обвезница. На седмичном нивоу приноси њемачких обвезница, са изузетком обвезница краће рочности, су смањени између 4 и 5 базних поена. Пад приноса је посебно био изражен код италијанских обвезница који је износио између 7 и 21 базни поен, а највећи пад је забиљежен код десетогодишњих обвезница. Чланица ИВ ЕЦБ Schnabel је изјавила да каматне стопе морају наставити да се значајно повећавају умјереним темпом, јер је инфлација само благо пала на ниво испод двоцифреног броја. Члан УВ ЕЦБ Holzmann је изјавио да само пад темељне стопе инфлације може промијенити одлучност ЕЦБ да повећа каматне стопе. Његов колега из Француске De Galhau је изјавио да ЕЦБ мора бити прагматична како буде повећавала каматне стопе у наредним мјесецима, те да би требало да званичници достигну „крајњу“ каматну стопу до љета. Такође, члан УВ Rehn је изјавио да повећања каматних стопа још увијек морају да значајно расту како би достигли нивое који су довољно рестриктивни да осигурају повратак инфлације на циљаних 2%. На крају седмице Kazaks се својом изјавом супротставио очекивањима инвеститора да би ЕЦБ до краја године могла да смањи каматне стопе, те је изјавио да би била потребна дубока рецесија прије него дође до смањења каматних стопа. Сматра да не постоји

рационално образложење због чега би ЕЦБ до љета повећала каматне стопе које плаћа на депозите банака за скоро 150 базних поена, а да онда крајем 2023. године промијени смјер.

У билтену ЕЦБ је наведено да се очекује да раст плата током наредних неколико квартала буде веома снажан у поређењу са историјским узорцима. Наведено представља одраз снажног тржишта рада које до сада није било значајно погођено успорењем економије, повећањем минималних плата и одређеног сустизања између плата и високих стопа инфлације. Према мјесечном истраживању ЕЦБ из новембра прошле године очекивања потрошача у еврозони везано за инфлацију током наредних 12 мјесеци су први пут од маја прошле године смањена, те су износила 5% у поређењу са 5,4% из октобра. Очекивања за инфлацију у наредне 3 године су, такође смањена, на 2,9% са претходних 3,0%. Очекивања економског раста у наредних 12 мјесеци су се исто тако побољшала (иако и даље негативна), те су износила -2,0% у поређењу са ранијих -2,6%. Према подацима Европске комисије инфлација у еврозони се и даље налази близу историјског максимума, али се „нервоза“ потрошача везано за инфлацију увелико вратила на дугорочни просјек. У Њемачкој, Италији и Шпанији неизвјесност око инфлације у наредних годину дана је близу или испод просјека од увођења евра.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Sentix индекс повјерења инвеститора – ЕЗ	ЈАН	-18,0	-17,5	-21,0
2.	Трговински биланс – ЕЗ (у милијардама EUR)	НОВ	-21,0	-15,2	-28,1
3.	Трговински биланс – Француска (у милијардама EUR)	НОВ	-	-13,8	-11,6
4.	Биланс буџета у односу на БДП – Њемачка (Г/Г)	2022.	-2,6%	-2,6%	-3,7%
5.	БДП – Њемачка (Г/Г)	2022.	1,8%	1,9%	2,6%
6.	Индустријска производња – ЕЗ (Г/Г)	НОВ	0,8%	2,0%	3,4%
7.	Индустријска производња – Њемачка (Г/Г)	НОВ	0,1%	-0,4%	-0,2%
8.	Индустријска производња – Француска (Г/Г)	НОВ	-1,0%	0,7%	-2,7%
9.	Индустријска производња – Аустрија (Г/Г)	НОВ	-	3,9%	5,5%
10.	Индустријска производња – Финска (Г/Г)	НОВ	-	-3,1%	-0,2%
11.	Индустријска производња – Ирска (Г/Г)	НОВ	-	35,3%	57,3%
12.	Индустријска производња – Шпанија (Г/Г)	НОВ	0,1%	-1,1%	2,1%
13.	Индустријска производња – Италија (Г/Г)	НОВ	-	-3,7%	-1,6%
14.	Индустријске продаје – Холандија (Г/Г)	НОВ	-	11,5%	16,3%
15.	Прерађивачка производња – Холандија (Г/Г)	НОВ	-	-0,2%	3,5%
16.	Прерађивачка производња – Француска (Г/Г)	НОВ	1,0%	4,2%	0,0%
17.	Малопродаја – Италија (Г/Г)	НОВ	-	4,4%	1,2%
18.	Потрошња становништва – Холандија (Г/Г)	НОВ	-	2,7%	0,9%
19.	Стопа незапослености – ЕЗ	НОВ	6,5%	6,5%	6,5%
20.	Стопа незапослености – Италија	НОВ	7,8%	7,8%	7,9%
21.	Стопа незапослености – Белгија	НОВ	-	5,5%	5,4%
22.	Стопа незапослености – Грчка	НОВ	-	11,4%	11,5%
23.	Стопа незапослености – Ирска	ДЕЦ	-	4,3%	4,4%
24.	Стопа инфлације – Холандија (финал.)	ДЕЦ	11,0%	11,0%	11,3%
25.	Стопа инфлације – Шпанија (финал.)	ДЕЦ	5,6%	5,5%	6,7%
26.	Стопа инфлације – Француска (финал.)	ДЕЦ	6,7%	6,7%	7,1%
27.	Стопа инфлације – Финска	ДЕЦ	-	9,1%	9,1%

САД

Протекле седмице фокус тржишних учесника је био на објављивању податка о **стопа инфлације за децембар, а која је била у складу са очекивањима (6,5%), те испод претходних 7,1%. Ово је уједно и најнижи ниво стопе инфлације од октобра 2021. године.** Поред тога, индекс извозних цијена на годишњем нивоу је забиљежио најспорији раст у посљедње двије године. Наведени подаци представљају сигнал да су се почели осјећати ефекти прошлогодишњих агресивних повећања референтне каматне стопе Феда, те су, у комбинацији са очекивањима да ће Фед на наредним сједницама успорити темпо повећања референтне каматне стопе, утицали на финансијско тржиште у САД протекле седмице. Приноси на америчке државне обвезнице су

забиљежили смањење између 2 и 9 базних поена на седмичном нивоу.

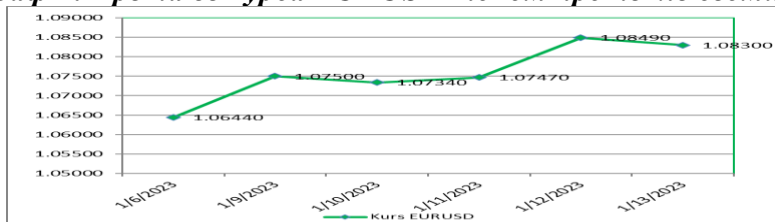
Два званичника Феда су истакла да ће Фед вјероватно повећати референтну каматну стопу изнад 5% прије паузирања циклуса повећања, те да ће иста остати на том нивоу неко вријеме. Предсједник Феда из Атланте Bostic је поновио да се залаже да се референтна каматна стопа повећа на 5%-5,25%. Такође, предсједница Феда из Сан Франциска Daly је дала сличне прогнозе, иако није сигурна на којем нивоу ће бити врхунац. Wall Street Journal је саопштио да би Фед у фебруару могао повећати стопе за 25 или 50 базних поена. С друге стране, предсједница Феда из Бостона Collins је изјавила да подржава повећање референтне каматне стопе за 25 базних поена на наредној сједници Феда. Такође, Collins је истакла да ни повећање од 50 базних поена није искључено, те да све зависи од економских података.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације (Г/Г)	ДЕЦ	6,5%	7,1%
2.	Темељна стопа инфлације (Г/Г)	ДЕЦ	5,7%	6,0%
3.	МБА апликације за хипотекарне кредите	6. ЈАН	-	-10,3%
4.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	7. ЈАН	215.000	206.000
5.	Континуирани захтјеви незапослених	31. ДЕЦ	1.710.000	1.697.000
6.	Индекс улазних цијена (Г/Г)	ДЕЦ	2,2%	2,7%
7.	Индекс излазних цијена (Г/Г)	ДЕЦ	7,3%	6,1%
8.	Индекс располож. Потрошача Унив. Из Мигичена Р	ЈАН	60,7	59,7
9.	Биланс буџета (у млрд USD)	ДЕЦ	-65,0	-21,3

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,0644 на ниво од 1,0830, што представља седмични раст од 1,75%.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Главни економиста БоЕ Pill је током прошле седмице изјавио да Велика Британија ризикује упорне инфлаторне притиске због пренапрегнутог тржишта рада, чак и у случају када се цијене гаса стабилизују или буду смањене. Pill је истакао да посебан контекст који постоји у Великој Британији – више цијене гаса и пренапрегнуто тржиште рада, неповољан развој понуде радне снаге и уска грла на тржишту роба – креирају потенцијал за упорну инфлацију. Овакве околности, како сматра Pill, ће снажно утицати на позицију монетарне политике коју ће заступати у наредним мјесецима.

Влада Велике Британије ће смањити енергетску подршку за бизнисе почевши од априла, а као резултат трагања начина за јачање јавних финансија. Нови дванаестомјесечни програм ће вриједити до 5,5 милијарди GBP у поређењу са шестомјесечном субвенцијом која вриједи 18 милијарди GBP и која је тренутно актуелна.

Пореске власти у Великој Британији нису успјеле прикупити 42 милијарде GBP пореза у пореској 2021/22. години, углавном због тога што нису имале довољно особља које би осигурало усклађеност, саопштено је на панелу законодаваца.

Из БоЕ је саопштено да су комплетирали продају државних обвезница у вриједности од 19,3 милијарде GBP које су раније купљене са циљем стабилизације финансијског тржишта након што је бивша премијерка Truss усвојила непопуларан буџет у септембру прошле године. Купци у Великој Британији су током Божића трошили више него што се очекивало, али малопродавци упозоравају да ће се потрошња смањити током 2023. године. Највећи малопродавац у Великој Британији је забиљежио већу продају током Божића него што се очекивало упркос појачаној инфлацији и кризи трошкова живота.

Крајем седмице министар финансија Hunt је изјавио да је најважнија помоћ која се може пружити држање плана у којем се до краја године инфлација треба преполовити како би се поново покренуо раст економије.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП (М/М)	НОВ	-0,2%	0,1%	0,5%
2.	Индустријска производња (Г/Г)	НОВ	-2,8%	-5,1%	-4,7%
3.	Прерађивачки сектор (Г/Г)	НОВ	-4,8%	-5,9%	-5,7%
4.	Услужни сектор (М/М)	НОВ	-0,1%	0,2%	0,7%
5.	Грађевински сектор (Г/Г)	НОВ	5,4%	4,0%	5,9%
6.	Трговински биланс (у млрд GBP)	НОВ	-14,900	-15,623	-12,258

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио раст са нивоа од 0,88022 на ниво од 0,88569. GBP је апрецирала у односу на USD, па је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,2093 на ниво од 1,2227.

ЈАПАН

Финансијско тржиште Јапана је током протекле седмице било фокусирано на шпекулације и ишчекивања наводно могућих промјена монетарне политике ВоЈ, а које ће бити дефинисане на састанку 18. јануара. Часопис Јомиури је објавио да ће ВоЈ на састанку вјероватно размотрити негативне последице њихових монетарних олакшица, те да ће предузети додатне кораке да исправи дисторзије на кривој приноса. У часопису се наводи да ће ВоЈ испитати да ли може да испрати додатне поремећаје на тржишту кроз прилогођавање износа обвезница које купује, као и уз додатне промјене монетарне политике уколико буде било потребно.

Министар економије Јапана Гото је изјавио да ће главни панел за економску политику Владе Јапана позвати осам економиста, укључујући и стручњаке за инфлаторне трендове у земљи, на предстојеће посебне сједнице на којима ће се разговарати о комбинацији монетарне и фискалне политике. Према његовим ријечима, на састанку се неће објавити нацрт нових политичких циљева који би замијенили споразум који је закључен између Владе и ВоЈ у 2013. години и то баш у периоду све већих тржишних шпекулација о могућој промјени макро политике. Гото је изјавио да сједнице нису планиране да се расправља о стратегији изласка из политике монетарних олакшица или у постизању новог „споразума“ између ВоЈ и Владе Јапана.

Бивша чланица Одбора БоЈ Шираи је изјавила да је инфлација од 2% постигнута, те да би се структура инфлације могла дугорочно промијенити због Ковид19, геополитичких ризика и демографског процеса старења. С обзиром на могућност да инфлација остане на већем нивоу од оног нивоа прије пандемије, Шираи је додала да морају бити опрезни са укидањем циљане инфлације од 2% и да је једна од могућности постављање распона. Шираи, која је једна од кандидата за замјеника гувернера ВоЈ, је изјавила да би се требала извршити ревизија монетарне политике Јапана у посљедњих 10 година.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације - Токио (Г/Г)	ДЕЦ	4,0%	4,0%	3,7%
2.	Потрошња у домаћинствима (Г/Г)	НОВ	0,5%	-1,2%	1,2%
3.	Водећи индекс Р	НОВ	97,6	97,6	98,6
4.	Коинцидирајући индекс Р	НОВ	99,1	99,1	99,6
5.	Текући рачун (у милијардама JPY)	НОВ	481,0	1.803,6	-64,1
6.	Трговински биланс (у милијардама JPY)	НОВ	-1.620,0	1.537,8	1.875,4
7.	Монетарни агрегат М2 (Г/Г)	ДЕЦ	-	2,9%	3,1%
8.	Монетарни агрегат М3 (Г/Г)	ДЕЦ	-	2,5%	2,7%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 140,58 на ниво од 138,51. JPY је апрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа 132,08 на ниво од 127,87.

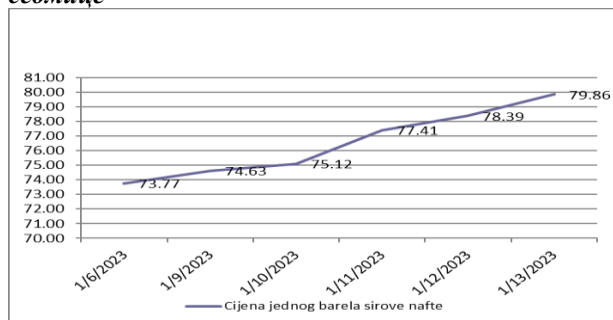
НАФТА И ЗЛАТО

На отварању тржишта нафте у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 73,77 USD (EUR 69,31).

Током протекле седмице цијена нафте је имала тенденцију раста. Почетком седмице цијена нафте је повећана након што је Кина поново отворила своје границе, а што је појачало очекивања да ће се ојачати тражња за овим енергентом. Ове вијести су имале већи утицај на цијену нафте него страхови због глобалне рецесије. Наредног дана цијена нафте је била стабилна, јер је тржиште било у ишчекивању информација које ће указати на планове Феда за повећање каматних стопа, а са циљем да утиче на економију и подстакне тражњу за нафтом. Цијена је у наредним данима наставила да се повећава углавном као резултат снажнијег оптимизма због Кине у односу на изражен раст залиха нафте у САД. Истраживач Currie из Goldman Sachs сматра да ће цијена овог енергента након поновног отварања Кине имати тенденцију раста ка 110 USD по барелу до III квартала текуће године. Цијена нафте је током трговања у петак наставила са растом, што је седми узастопни дан да је цијена биљежила раст. Иста је подржана солидним сигнаlima о јачању тражње од стране Кине, кључног увозника, али и очекивањима мање агресивног раста каматних стопа у САД. Наравно, слабији USD и успорење инфлације, додатна су подршка цијени овог енергента.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 79,86 USD (EUR 73,74). Током протекле седмице цијена нафте је повећана за 8,26% углавном.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одржање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 1.865,69 USD (EUR 1.752,81).

Током протекле седмице цијена злата је имала тенденцију раста, што је посебно било изражено од средине седмице. До сриједије је цијена злата била стабилна под утицајем ишчекивања података о инфлацији и података са тржишта рада у САД. Инвеститори су углавном очекивали успорење инфлације, као и добре податке са тржишта рада, што би требало утицати на мање агресивна повећања каматних стопа Феда у наредном периоду. У сриједу су објављени подаци о инфлацији у САД који су показали успорење исте, у складу са очекивањима. Ове вијести су протумачене као сигнал да ће Фед у наредном периоду успорити са повећањем каматних стопа, што је довело до слабљења USD и раста цијене злата. Раст цијене овог племенитог метала је настављен и наредних дана. Цијена злата је у петак премашила психолошки ниво од 1.900 USD по унци, те је забиљежила највећи ниво од априла 2022. године. Ово је четврта седмица заредом да цијена злата има тенденцију раста. Највећи подстицај расту цијене злата дају депрецијација USD и очекивано успорење раста каматних стопа у САД. Овакве околности појачавају тражњу за некаматносноном активом попут злата. Тржиште тренутно очекује да ће Фед на наредном састанку повећати референтну каматну стопу за 25 базних поена.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.920,23 USD (EUR 1.773,07). Посматрано на седмичном нивоу цијена злата је повећана за 2,92%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

